

امتحانات متمرکز عمومی نیمسال دوم ۱۴۰۱-۱۴۰۲

ساعت برگزاری: ۹ صبح	نمره: ۱۵	مدت پاسخگویی: ۹۰ دقیقه
---------------------	----------	------------------------

شماره یا نام مصحح اول	نمره به عدد	نمره به حروف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره به عدد	نمره به حروف

مهر مدرسه

کد ملی: .....

کد امتحان:	۲۴۰۲۲/۰۷
تاریخ آزمون:	۱۴۰۲/۰۳/۳۰
عنوان:	منطق ۲
کتاب:	دانش منطق
محدوده:	ابتدای تصدیقات تا اول صناعات خمس (ص ۲۹۳-۱۵۱)
حذفیات:	به استثنای موارد برای مطالعه، درس ۲۳ (اقسام قضایای موجهه) (ص ۱۷۴-۱۶۷)، نقض تام و نقض موضوع (ص ۲۳۱-۲۲۴)، براهین اشکال اربعه (اصل اشکال خوانده شود) و قیاس اقترانی شرطی و اقسام آن (ص ۲۷۹-۲۷۴)

کهاز نوشتن نام و نام خانوادگی در برگه امتحان و پاسخنامه، خودداری نمایید.

۱- کدام یک از قضایای زیر «طبیعی» است؟ ص ۱۵۹

- الف. پرندگان دارای منقار هستند. ☐
- ب. هر انسانی متفکر است. ☐
- ج. حیوان، جنس است. ☒
- د. آب، مایع است. ☐

۲- «حمل مفهوم اخص بر اعم» تعریف کدام نوع حمل است؟ ص ۱۷۶

- الف. حمل موافات ☐
- ب. حمل طبیعی ☐
- ج. حمل اشتقاق ☐
- د. حمل وضعی ☒

۳- قضیه شرطیه اتصالیه «هرگاه دوستم زهرا حالش خوب نیست، حال من نیز خوب نیست» چه نوع قضیه‌ای است؟ ص ۱۸۳-۱۸۲

- الف. موجهه محصوره جزئیه ☐
- ب. موجهه محصوره کلیه ☒
- ج. موجهه شخصی ☐
- د. سالبه محصوره ☐

۴- به لحاظ منطقی از کذب قضیه «بعضی مؤمنان، گنهکارند»، صدق کدام قضیه لازم می‌آید؟ ص ۲۰۶

- الف. هیچ غیر گنهکاری، مؤمن نیست. ☐
- ب. بعضی گنهکاران، مؤمن هستند. ☐
- ج. هیچ گنهکاری مؤمن نیست. ☒
- د. هر مؤمنی، گنهکار است. ☐

۵- در بحث ارکان تمثیل، «موضوعی که حکم به آن سرایت داده می‌شود» تعریف کدام رکن است؟ ص ۲۴۰

- الف. اصل ☐
- ب. جامع ☐
- ج. حکم ☐
- د. فرع ☒

۶- اگر در قیاس استثنایی انفصالی مانعة الخلو، مقدم را رفع کنیم، چه نتیجه‌ای می‌دهد؟ ص ۲۸۵

- الف. نتیجه نمی‌دهد. ☐
- ب. وضع مقدم ☐
- ج. وضع تالی ☒
- د. رفع تالی ☐

۷- قضایای «خارجیه» و «حقیقیه» را با ذکر مثال تعریف کنید. ص ۱۶۱

جواب: خارجیه، قضیه‌ای است که موضوع آن، فرد یا افراد خارجی عینی باشد؛ مانند: «همه دانشجویان برای این درس ثبت نام کرده‌اند». حقیقیه، قضیه‌ای است که در آن، محمول مربوط به حقیقت موضوع است، خواه افراد موضوع، بالفعل موجود باشند و خواه بالفعل موجود نباشند و بعداً موجود شوند. مانند: «مجموع زوایای مثلث برابر دو زاویه قائمه است».

۸- تفاوت «حمل اولی ذاتی» با «حمل شایع صناعی» را در ضمن مثال بیان کنید. ص ۱۷۶

جواب: در حمل اولی ذاتی، موضوع و محمول اتحاد مفهومی دارند (و در اثر اتحاد مفهومی ضرورتاً اتحاد مصداقی نیز دارند) لذا تغایر موضوع و محمول اعتباری است؛ مانند «انسان، حیوان ناطق است»، ولی در حمل شایع صناعی، تغایر مفهومی دارند و تنها اتحاد مصداقی دارند؛ مانند «انسان شاعر است» که مفهوم انسان با مفهوم شاعر تغایر دارد، ولی این دو در مصداق اتحاد دارند.

۹- «مانعة الخلو» و «مانعة الجمع» بودن قضایای انفصالی زیر را مشخص کنید و دلیل خود را توضیح دهید. ص ۱۸۶

الف) چنین نیست که انسان یا عاقل بی‌دین باشد و یا دین‌دار بی‌عقل
جواب: مانع الخلو سالبه است که بیانگر ممکن بودن ارتفاع مقدم و تالی و ناممکن بودن اجتماع آن دو است.

ب) چنین نیست که یا جسم غیرسفید باشد و یا غیرسیاه

جواب: این قضیه، مانعة الجمع سالبه است. بیانگر این است که مقدم و تالی می‌توانند هر دو صادق باشند و با هم جمع شوند، اما نمی‌توانند هر دو کاذب بوده و رفع شوند.

۱۰- قضایای داده شده را به قضایای خواسته شده، تبدیل کنید. ص ۱۹۲

الف) اگر نور شدت یابد، مردمک چشم تنگ می‌شود. (تبدیل به حملیه)

جواب: شدت نور موجب تنگی مردمک چشم می‌شود.

ب) اگر سعید دانشجو است، دیپلم دارد. (تبدیل به قضیه شرطیه انفصالی مانعة الخلو)

جواب: یا سعید دانشجو نیست یا دیپلم دارد.

۱۱- «عکس مستوی»، «عکس نقیض موافق»، «عکس نقیض مخالف» و «متضاد» قضیه «هر فقیهی، دانشمند است»، چیست؟

ص ۲۱۹-۲۲۱ و ۲۱۵-۲۱۷ و ۲۱۰ و ۲۰۱

جواب: عکس مستوی: بعضی دانشمندا، فقیه هستند. عکس نقیض موافق: هر غیر دانشمندی، غیر فقیه است. عکس نقیض مخالف: هیچ غیر دانشمندی، فقیه نیست. متضاد: هیچ فقیهی، دانشمند نیست.

۱۲- نتیجه قیاس‌های اقترانی زیر را بنویسید و در صورت عقیم بودن علت آن را بیان کنید؟ ص ۲۷۰-۲۵۳

الف) هیچ تفکر الحادی، سودمند نیست. هر علمی سودمند است. جواب: هیچ تفکر الحادی علم نیست.

ب) برخی انسان‌ها حافظ قرآن نیستند. هر حافظ قرآن، انس با قرآن دارد. جواب: عقیم به دلیل سالبه بودن صغرا در شکل اول.

ج) بعضی انسان‌ها معاد باورند. هر مسلمانی معاد باور است. جواب: عقیم به دلیل عدم اختلاف مقدمه‌ها در کیف در شکل دوم.

د) هر انسانی جسم است. هر متفکری انسان است. جواب: بعضی جسم‌ها متفکرند.

۱۳- علت عقیم بودن قیاس‌های استثنایی زیر را بنویسید. ص ۲۸۴-۲۸۲

اگر باران ببارد، هوا لطیف می‌شود؛ لیکن هوا لطیف است. جواب: به دلیل اینکه قیاس استثنایی در وضع تالی منتج نیست (زمانی که قضیه استثنایی، عین تالی قضیه شرطیه باشد) این حالت از نظر منطقی عقیم است زیرا استنتاج در آن همواره صادق نخواهد بود.

بعضی اوقات اگر انسان خشمگین شود، رنگ صورتش سرخ می‌شود؛ لیکن این شخص خشمگین است. جواب: کلیه نبودن هیچ‌یک از دو مقدمه. (یکی از شرایط عمومی قیاسی استثنایی کلی بودن یکی از دو مقدمه است.)